

28.02.2022

**Buletinul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului
Hotărâri și decizii împotriva României
octombrie - decembrie 2021**

În perioada 1 octombrie - 31 decembrie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a examinat 782 de cereri împotriva României, pronunțând 46 hotărâri și 67 decizii de inadmisibilitate.¹

Gherasim împotriva României

(7.10.2021, cererea nr. 74895/16)

Neagu și alții împotriva României

(7.10.2021, cererea nr. 63070/16 și alte 14)

Iancu și alții împotriva României

(7.10.2021, cererea nr. 51301/16 și alte 11)

Ciumpilă și alții împotriva României

(7.10.2021, cererea nr. 35125/16 și alte 17)

Chiran și Dimideschi împotriva României

(7.10.2021, cererile nr. 31815/16 și 33207/16)

Manole și alții împotriva României

(7.10.2021, cererea nr. 27906/16 și alte 20)

Kunze împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 17405/17)

Poczko împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 58792/16)

Georgescu și alții împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 35965/16 și alte 4)

Niță și alții împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 25744/16 și alte 11)

Meszaroș împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 39410/18)

Maghiar și alții împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 1949/17 și alte 8)

Nica și alții împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 29082/16 și alte 8)

Molnár și alții împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 27309/16 și alte 19)

Aparaschivei și alții împotriva României

(10.11.2021, cererea nr. 715/19 și alte 14)

Czinori și alții împotriva României

(10.11.2021, cererea nr. 54486/16 și alte 11)

Ciurar și alții împotriva României

(10.11.2021, cererea nr. 46837/16 și alte 6)

Stănescu și alții împotriva României

(10.11.2021, cererea nr. 34061/16 și alte 9)

¹ Căutarea pe site-ul Curții poate fi făcută [aici](#). Materialul de față nu conține o prezentare exhaustivă a jurisprudenței contra României pentru perioada de referință, fiind posibilă publicarea ulterioară de către Curte a unor decizii ori hotărâri suplimentare. Institutul European din România va opera actualizările necesare în mod retroactiv.

Bela împotriva României
(10.11.2021, cererea nr. 69344/14)

Merfu împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 10783/18)

Geladin împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 40852/17)

Crăciun împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 36060/16)

Popa și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 23681/16 și alte 10)

Grancea și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 24693/16 și alte 8)

Constantin și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 38836/16 și alte 16)

Ghiță și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 39708/18 și alte 8)

Băiculescu și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 28347/16 și alte 25)

Diaconu și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 21225/16 și alte 16)

Bartic și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 19388/16 și alte 9)

Paul și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 10374/16 și alte 15)

Giurgiev și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 6536/16 și alte 7)

Găvruta și alții împotriva României
(25.11.2021, cererea nr. 781/16 și alte 27)

Anghel și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 17943/16 și alte 5)

Ivanov împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 47005/18)

Tacu împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 13273/18)

Dinu împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 13270/18)

Fățan împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 46327/16)

Vlădescu împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 42362/16)

Kalai și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 17650/17 și alte 3)

Buruiană și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 65715/16 și alte 5)

Băla și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 62893/16 și alte 4)

Matei și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 44767/16 și alte 7)

Iacob și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 36217/16 și alte 8)

Sima și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 35204/16 și alte 10)

Hornoiu și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 33107/16 și alte 6)

Bălan și alții împotriva României
(9.12.2021, cererea nr. 24378/16 și alte 12)

Oniciuc și alții împotriva României

(9.12.2021, cererea nr. 64094/16 și alte 12)

Bejan și alții împotriva României

(9.12.2021, cererea nr. 17588/15 și alte 17)

V.B. împotriva României

(14.12.2021, cererea nr. 71569/14)

decizii de scoatere de pe rol

Bojani împotriva României

(12.10.2021, cererea nr. 76393/17)

Mutu împotriva României

(12.10.2021, cererea nr. 71434/17)

Baranoschi împotriva României

(12.10.2021, cererea nr. 19928/17)

încălcarea art. 3 (tratamente inumane sau degradante; anchetă efectivă)

Cererile au avut ca obiect relele tratamente aplicate reclamantilor de către poliție și neefectuarea de către autoritățile interne a unei anchete prompte și efective în legătură cu plângerile lor.

Curtea a constatat, în toate cele 3 cauze, că reclamantii erau reținuți de către poliție la momentul la care au suferit leziunile constatate în documentele medicale și că anchetele nu au fost de natură să clarifice relele tratamente la care au fost supuși. Orice utilizare a forței fizice de către funcționarii statului împotriva unei persoane, forță care nu este strict necesară ca urmare a comportamentului acesteia, aduce atingere demnității sale umane și, prin urmare, constituie o încălcare a drepturilor garantate de art. 3 din Convenție². Prin urmare, acuzațiile de rele tratamente suferite de reclamantii erau suficient de credibile pentru a constitui o „plângere întemeiată” care putea face obiectul unei anchete efective.

Bognár împotriva României

(12.10.2021, cererea nr. 11646/06)

încălcarea art. 6 (proces echitabil; durată rezonabilă)

Cererea a avut ca obiect durata procedurii de expulzare a ocupanților unei clădiri aparținând reclamantei și imposibilitatea acesteia de a se folosi de bunul său în toată această perioadă.

Curtea a reținut că, potrivit regulii prevăzute la art. 244 C. proc. civ. - „penalul ține în loc civilul” -, astfel cum era în vigoare la data faptelor, tribunalul sesizat cu apelul foștilor chiriași ai imobilului era obligat să suspende judecarea cauzei, întrucât rezultatul procesului penal privind validitatea testamentului aflat la originea titlului de proprietate al reclamantului era de natură să influențeze procesul civil. Curtea nu poate repune în discuție utilitatea unei astfel de norme, care urmărește să nu creeze o contradicție între deciziile instanței civile și cele ale instanței penale. Cu toate acestea, în speță, ancheta a durat 6 ani și 7 luni pentru 3 grade de jurisdicție³, de la depunerea cererii de expulzare a chiriașilor din imobil până la expulzarea acestora, perioadă în cursul căreia singurele măsuri de anchetă dispuse au fost repetarea rapoartelor de expertiză cu privire la înscrisurile testamentului în litigiu. Durata anchetei, coroborată cu imposibilitatea de a relua procesul civil înainte de pronunțarea unei hotărâri penale definitive, a întârziat examinarea cererii de expulzare.

R.D. și I.M.D. împotriva României

(12.10.2021, cererea nr. 35402/14)

încălcarea art. 5; încălcarea art. 8 (privare de libertate; internare medicală forțată; administrare forțată de medicamente)

² Trimiterile din text se fac la Convenția europeană a drepturilor omului și protocoalele ulterioare, disponibile [aici](#), precum și la Regulamentul Curții, disponibil [aici](#).

³ A se vedea și [Vlad și alții împotriva României](#).

Cererea a avut ca obiect internarea forțată a reclamanților într-un spital de psihiatrie pentru a-i obliga să urmeze un tratament medical.

Curtea a reținut că hotărârea prin care s-a dispus internarea s-a întemeiat pe 2 rapoarte de expertiză criminalistică, prin care s-a stabilit că reclamanții suferă de tulburare delirantă persistentă, lipsă de discernământ și că trebuie să urmeze tratament medical. Curtea a considerat inacceptabil faptul că expertizele respective au fost efectuate cu mai mult de 3 ani înainte de hotărârea prin care s-a dispus internarea. Lipsa unei evaluări medicale recente este suficientă pentru a concluziona că privarea de libertate a reclamanților a fost contrară art. 5 din Convenție. În plus, internarea unei persoane trebuie justificată în mod corespunzător și nu s-a stabilit că reclamanții ar fi fost periculoși pentru ei înșiși sau pentru alții.

Cu privire la cel de-al doilea capăt de cerere, Curtea a reiterat faptul că administrarea forțată a medicamentelor constituie o problemă gravă pentru integritatea fizică a unei persoane, motiv pentru care o astfel de măsură trebuie să se întemeieze pe o bază legală care conține garanții adecvate împotriva arbitrarului. Curtea a observat că niciuna dintre dispozițiile legale relevante în speță, art. 107, 109-110 din noul Cod penal și art. 566-572 din noul Cod de procedură penală, nu stabilește regimul aplicabil tratamentului medical eficient al bolilor mintale: cum se asigură îngrijirea în spitalele de psihiatrie, cine este autorizat să decidă asupra tratamentului care urmează să fie administrat, cum se procedează dacă pacientul nu dorește să primească tratamentul prescris, cum poate fi atacată decizia medicului cu privire la medicamentele care urmează să fie administrate unui pacient. În aceste condiții, Curtea a constatat că reclamanții nu au avut la dispoziție nicio cale de atac care să le permită să ceară unei instanțe să se pronunțe asupra legalității administrării forțate a medicamentelor, asupra proporționalității măsurii sau asupra încetării efectelor acesteia.

Wellane Limited împotriva României⁴

(12.10.2021, cererea nr. 9616/14)

încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (confiscare specială; drept de proprietate)

Cererea a privit sechestrarea unei sume din conturile bancare ale societății reclamante în vederea confiscării speciale. Măsura a fost decisă de parchet în cadrul unei anchete penale referitoare la manipularea piețelor financiare și spălare a banilor privindu-l pe singurul acționar al societății reclamante. Acesta s-a plâns Curții aspra imposibilității contestării deciziei procurorului în instanță până la finalizarea anchetei penale.

Curtea a recunoscut, atunci când sunt implicate acuzații de infracțiuni economice grave, importanța desfășurării cu diligență a anchetelor penale pentru a stabili faptele în mod adecvat și pentru a putea finaliza procedurile în mod corespunzător. Cu toate acestea, având în vedere elementele deja examinate, inclusiv durata măsurii de punere sub sechestrul a bunurilor societății reclamante și valoarea sumelor devenite indisponibile, precum și faptul că societatea reclamantă s-a aflat în imposibilitatea de a sesiza instanțele naționale pentru a contesta măsura în discuție, dispusă în cadrul unei proceduri penale la care nu a fost parte, Curtea a considerat că autoritățile naționale nu au păstrat un just echilibru între interesul general al societății și interesele societății reclamante, căreia i-a fost impusă o sarcină fiscală excesivă. În consecință, Curtea a reținut că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1.

Jurje și alții împotriva României

(14.10.2021, cererea nr. 52613/15 și alte 16)

Viziru și alții împotriva României

(14.10.2021, cererea nr. 31075/15 și alte 19)

Radu și alții împotriva României

(28.10.2021, cererea nr. 50868/16 și alte 5)

Drăgan și alții împotriva României

(28.10.2021, cererea nr. 9816/16 și alte 5)

⁴ Hotărârea integrală în limba română [aici](#).

Lancu și alții împotriva României

(2.12.2021, cererea nr. 57085/16 și alte 12)

Covaci și alții împotriva României

(2.12.2021, cererea nr. 48624/16 și alte 11)

Dicu și alții împotriva României

(2.12.2021, cererea nr. 30319/16 și alte 14)

Dumitrache și alții împotriva României

(2.12.2021, cererea nr. 58771/16 și alte 9)

Biserică și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 31928/16 și alte 19)

Iulian și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 29349/16 și alte 19)

Făiniș și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 24192/16 și alte 19)

Tache și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 52964/15 și alte 10)

Sandu și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 27855/17 și alte 19)

Bonescu și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 7757/17 și alte 9)

Ruseti și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 67616/16 și alte 19)

Stanciu și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 58704/16 și alte 19)

Moldovan și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 46753/16 și alte 9)

Mucălău și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 39040/16 și alte 13)

Masliuc și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 35115/16 și alte 8)

Băncilă și alții împotriva României

(16.12.2021, cererea nr. 35045/16 și alte 9)

încălcarea art. 3 (condiții de detenție)

Curtea a reținut condițiile precare de detenție ale reclamanților, făcând trimitere la principiile stabilite în jurisprudența sa, în special la *Rezmiveș și alții împotriva României*. Astfel, lipsa de spațiu într-o cameră de detenție reprezintă un factor de luat în considerare la stabilirea condițiilor de detenție ca fiind „degradante” din punctul de vedere al art. 3 din Convenție și poate constitui o încălcare, atât considerat individual, cât și împreună cu alte deficiențe.

Lazăr împotriva României

(19.10.2021, cererea nr. 20097/15)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; prescrierea acțiunii; proces echitabil)

Reclamantul s-a plâns Curții asupra lipsei accesului la o instanță din cauza unor restricții procedurale stricte la introducerea unei acțiuni în tăgăduirea paternității.

S-a reținut de către Curte că reclamantul, care nu a introdus acțiunea respectivă în termenul legal de 6 luni de la nașterea copilului, în conformitate cu dispozițiile art. 55 C. fam., a solicitat repunerea în termen în temeiul art. 186 C. proc. civ. Acesta nu a făcut dovada că întârzierea s-a datorat unor motive temeinic justificate, astfel că acțiunea a fost respinsă ca prescrisă. Curtea a concluzionat că ingerința invocată nu a adus atingere esenței dreptului reclamantului de acces la o instanță.

Buș împotriva României

(19.10.2021, cererea nr. 46160/19)

decizie de inadmisibilitate (art. 8; proces echitabil)

Reclamantul s-a plâns că nu a primit asistență din partea autorităților la tentativele sale de a menține contactul cu copilul său după divorț și de a împiedica pe mamă să îl îndepărteze.

Curtea a notat că reclamantul a așteptat un an înainte de a începe vizitele; trecerea unei asemenea perioade de timp, în care reclamantul se pare că nu și-a văzut copilul și care nu este imputabilă autorităților, a avut un impact negativ asupra relațiilor dintre reclamant și copilul său, și a îngreunat cu siguranță vizitele. De asemenea, faptul că, atât parchetul, cât și instanțele care au examinat plângerile reclamantului potrivit cărora a fost împiedicat să-și exercite dreptul de vizitare au ajuns la concluzii nefavorabile reclamantului nu indică o deficiență a sistemului, în măsura în care ancheta pare să fi fost aprofundată și completă.

Arhire împotriva României

(21.10.2021, cererea nr. 48419/15)

decizie de inadmisibilitate (art. 3; condiții de detenție)

Cererea a fost respinsă ca inadmisibilă fiind în esență aceeași cu cererea în cauza *Arhire și alții împotriva României*.⁵

Buzoianu împotriva României

(2.11.2021, cererea nr. 44595/15)

încălcarea art. 6 (dreptul de acces la o instanță; proces echitabil)

Reclamantul a fost revocat, înainte de expirarea mandatului, prin decizia plenului Parlamentului, din funcția de membru și președinte al Consiliului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor pentru neîndeplinirea atribuțiilor profesionale. Invocând art. 6 din Convenție în fața Curții, reclamantul a susținut că dreptul său de acces la instanță a fost încălcat întrucât, pe de o parte, nu a putut contesta decizia Parlamentului pentru a fi examinată pe fond de o instanță independentă și imparțială întrucât instanțele de drept comun i-au respins acțiunea împotriva acestei decizii, aceasta din urmă putând fi revizuită exclusiv prin invocarea unei excepții de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale, și, pe de altă parte, aceasta din urmă a respins contestația împotriva deciziei ca inadmisibilă, deoarece legea română nu prevede un drept de acțiune individuală la Curtea Constituțională.

Curtea a observat că instanțele interne nu au apreciat legalitatea deciziei criticate, ci s-au limitat să admită că Parlamentul avea dreptul de a o adopta și trebuia să o facă cu o anumită majoritate. În plus, acestea și-au limitat aprecierea la stabilirea naturii actului în litigiu și nu s-au referit deloc la temeiurile cauzei și nici nu a examinat dacă și în ce măsură condițiile procedurale și de fond obligatorii pentru revocarea unui membru CSA au fost îndeplinite în speță. Întinderea controlului judiciar de care a dispus reclamantul în împrejurările speței nu poate fi considerată „suficientă” în sensul art. 6 din Convenție. În opinia Curții, acest lucru nu poate fi conciliat cu esența dreptului de acces la o instanță, care nu include doar dreptul de a introduce o acțiune, ci și dreptul de a obține soluționarea litigiului de către o instanță. Atunci când există o dispută serioasă și autentică cu privire la legalitatea intervenției în drepturile civile ale unei persoane, care se referă fie la însăși existența, fie la întinderea dreptului civil afirmat, art. 6 § 1 acordă persoanei interesate „dreptul ca instanța să soluționeze această chestiune de drept intern”.⁶

Curtea a concluzionat că statul pârât a încălcat dreptul de acces al reclamantului la o instanță din cauza limitării controlului cauzei sale prin hotărârea instanțelor naționale.

Tartousi împotriva României

(2.11.2021, cererea nr. 35366/15)

încălcarea art. 6 (proces echitabil; interogatoriu martor)

Cererea a avut ca obiect încălcarea dreptului reclamantului la un proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție, din cauza imposibilității acestuia de a obține

⁵ Cererea nr. 14094/15 și alte 16. A se vedea *Buletinul iul-sept. 2021*.

⁶ A se vedea și cauza *Parohia greco-catolică Lupeni și alții împotriva României*, pct. 85.

audierea unui martor al parchetului și a nesemnării deciziei definitive pronunțate în apel de către unul dintre judecătorii din completul de judecată, care se pensionase.

Curtea a reținut că Înalta Curte de Casație și Justiție, instanța de apel, a respins cererea reclamantului de a obține interogarea unui martor, precizând că o nouă interogare a acestuia nu constituia un element de probă necesar, întrucât fuseseră deja instrumentate alte elemente de probă și, ulterior, a hotărât că interogatoriul din cadrul comisiei rogatorii în cauză era relevant. În situația în care parchetul se bazează pe o astfel de declarație a unui martor și instanța poate utiliza această declarație pentru a-și întemeia verdictul de vinovăție, interesul apărării de a putea obține interogarea martorului în cauză în prezența sa trebuie să fie prezumat și, ca atare, constituie un motiv suficient pentru a admite cererea apărării de citare a martorului respectiv.

De asemenea, ICCJ nu a avut în vedere, în niciun moment, luarea unor măsuri pentru a-i oferi persoanei în cauză posibilitatea de a obține audierea acestui martor al acuzării, fie solicitând înfățișarea la proces, fie prin altă procedură. Având în vedere abordarea strictă adoptată de ICCJ în unele cauze anterioare, Curtea nu a fost convinsă că aceasta a luat în considerare „toate măsurile rezonabile” pentru a asigura înfățișarea martorului la proces și pentru a-i permite astfel reclamantului să obțină audierea acestuia. Deși a admis că reclamantul a beneficiat de anumite garanții procedurale importante, care i-au permis să conteste credibilitatea și fiabilitatea declarației martorului, având în vedere importanța declarației acestuia și contextul special în care a fost obținută, precum și gravitatea pedepsei impuse reclamantului, Curtea a apreciat că aceste garanții nu pot fi considerate suficiente pentru a compensa dificultățile cauzate apărării reclamantului.

*SC Uzinexport SA împotriva României (nr. 2)*⁷

(2.11.2021, cererea nr. 15586/15)

încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (drept de proprietate; convertire obligatorie a creanței la un curs valutar impus)

Societatea reclamantă s-a plâns Curții că i-a fost încălcat dreptul la respectarea bunurilor proprii ca urmare a convertirii creanței sale la un curs de schimb special stabilit de stat, considerând că aceasta echivalează cu o naționalizare.

Curtea a reținut, în speță, că reclamanta era titulara unei creanțe împotriva Irakului. Prin HG nr. 1638/2008, Guvernul a impus convertirea creanței reclamantei în monedă națională la cursul de schimb special de 0,0015 RON pentru un dolar american. Reclamanta, care nu a consimțit la această convertire, s-a văzut obligată să accepte acest curs, care a atras o reducere substanțială a valorii nominale a creanței sale.

Curtea a constatat, examinând hotărârile pronunțate în prezenta cauză de instanțele interne care au soluționat acțiunea civilă introdusă de reclamantă împotriva Ministerului Finanțelor, că aceste instanțe nu au pus în balanță interesele aflate în joc, respectiv interesul general și protejarea dreptului reclamantei la respectarea bunurilor sale. Acestea au acordat o pondere decisivă faptului că numai statul era abilitat să negocieze recuperarea creanței reclamantei și să decidă asupra destinației sumelor virate de Irak în temeiul acestei creanțe. Instanțele interne au hotărât astfel că statul putea decide liber convertirea creanței în monedă națională la un curs mai mic decât cel practicat de BNR, orice cerere de invalidare a acestui curs de către puterea judecătorească fiind inadmisibilă întrucât aceasta din urmă risca să încalce competențele legiuitorului.

Curtea a constatat că nici instanțele de contencios administrativ nu au răspuns la argumentul reclamantei constând în denunțarea caracterului arbitrar și disproportionat al cursului de schimb special, din motivarea deciziilor lor reieșind că controlul aplicat HG nr. 1638/2008 s-a limitat la legalitatea procedurii adoptării acesteia și conformității acesteia cu Legea nr. 247/2005.

În consecință, s-a concluzionat încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1.

Ivanov împotriva României

⁷ Hotărârea integrală în limba română [aici](#).

(2.11.2021, cererea nr. 81315/17)

neîncălcarea art. 3 (rele tratamente; anchetă efectivă)

Reclamantul s-a plâns Curții asupra unor rele tratamente aplicate de către poliție pe durata reținerii sale, precum și asupra faptului că ancheta privind plângerile sale nu a fost efectivă.

Curtea a constatat că ancheta a fost inițiată prompt după depunerea plângerii, a fost efectuată rapid, întrucât a fost încheiată în mai puțin de un an, precum și că, în conformitate cu dispozițiile legale, a fost desfășurată sub autoritatea unui procuror, a cărui decizie a fost ulterior contestată în fața unei instanțe penale. În plus, pe tot parcursul anchetei, reclamantul a fost implicat în mod constant și activ în procedură: acestuia i s-a permis să propună și să respingă probele, să prezinte argumente și să își construiască cauza, așa cum a considerat necesar. În consecință, Curtea a considerat că ancheta privind plângerile reclamantului poate fi considerată minuțioasă și „efectivă”.

Cu privire la acuzația de rele tratamente, Curtea a considerat că nu au fost furnizate probe concludente care să o determine să se îndepărteze de la constatarea autorităților naționale potrivit căreia singurele vătămări care au fost aduse reclamantului au fost determinate de reținerea sa de către agenții de poliție.

Bujor împotriva României

(2.11.2021, cererea nr. 43393/18)

încălcarea art. 3 (condiții de detenție; tratamente inumane)

În cererea sa, reclamantul, un deținut care suferă de tulburări psihice, a criticat autoritățile naționale că nu au asigurat punerea în aplicare efectivă a tratamentului și a îngrijirilor medicale psihiatrice prescrise de medici, ceea ce a făcut ca starea sa de sănătate să fie incompatibilă cu detenția.

Curtea a notat că, în speță, autoritățile penitenciare au înregistrat în dosarul medical al reclamantului refuzul său de a urma tratamentul medical prescris. Niciun element din dosarul cauzei nu a indicat însă faptul că, după această dată, medicii au explicat pacientului riscurile pe care le implică pentru sănătatea sa. Având în vedere atitudinea nestabilă a reclamantului și patologia sa, personalul medical ar fi trebuit să se asigure în mod regulat și riguros că reclamantul era pe deplin conștient de consecințele lipsei tratamentului asupra stării sale de sănătate. Curtea a mai reținut că fluctuațiile stării de sănătate a reclamantului erau de natură să alerteze autoritățile, care trebuiau să aibă în vedere stabilirea unei strategii medicale mai adecvate, capabilă să răspundă în mod coerent și eficient la bolile sale psihice.

În plus, în pofida stării de sănătate a reclamantului, autoritățile naționale au considerat oportun să îl plaseze într-un regim închis de maximă siguranță și să îl mențină acolo timp de mai mulți ani - fapt care putea avea un efect psihologic și emoțional extrem de negativ, de natură să conducă la o deteriorare a stării sale psihice.

În consecință, Curtea a considerat că menținerea reclamantului în regimul respectiv de detenție pentru o perioadă semnificativă de timp, fără o supraveghere medicală adecvată, constituie o experiență deosebit de grea care l-a supus pe reclamant unui pericol sau unui test de o intensitate care depășește nivelul inevitabil de suferință inerent detenției.

Abu Garbieh împotriva României

(2.11.2021, cererea nr. 60975/13)

Khater și Li împotriva României

(2.11.2021, cererile nr. 29755/12 și 44355/13)

încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 7 (expulzare; garanții procedurale)

Cererile au avut ca obiect problema garanțiilor procedurale de care reclamanții au pretins că au fost privați în cursul procedurii administrative la finalul căreia le-a fost aplicată măsura interzicerii intrării pe teritoriul României timp de 10 ani din motive de securitate națională.

S-a reținut, în prima cauză, că reclamantul, cetățean iordanian cu reședința de 10 ani în România, a fost declarat în lipsă de către Curtea de Apel București indezirabil pentru

activități teroriste de natură să aducă atingere securității naționale; drept urmare, Oficiul Român de Imigrări i-a revocat dreptul de ședere. Prin intermediul unui avocat care nu deținea certificat ORNISS, reclamantul a declarat recurs. Înalta Curte de Casație și Justiție a menținut decizia curții de apel, considerând că măsura luată era prevăzută de o lege accesibilă și previzibilă și urmărea obiectivul legitim de a proteja securitatea națională și siguranța publică.

Procedura a fost identică, a notat Curtea, și în cea de-a doua cauză, celor 2 cetățeni chinezi fiindu-le aplicată o măsură similară de interzicere a intrării pe teritoriul României timp de 10 ani din motive de securitate națională, aceștia aflându-se însă pe teritoriul României pe durata procedurii.

Curtea a observat, mai întâi, că autoritățile naționale nu i-au informat pe reclamanți cu privire la posibilitatea de a fi reprezentat de un avocat care deținea un certificat ORNISS. Aceștia ar fi putut cu mare dificultate, la momentul respectiv, să aibă acces efectiv și în timp util la lista avocaților titulari ai unui astfel de certificat, cu atât mai mult cu cât numărul lor era foarte mic.

Curtea a considerat că procedura prevăzută de dreptul român pentru declararea indezirabilității pe teritoriul național are caracter judiciar, iar instanțele competente în materie sunt instanțe superioare în ierarhia instanțelor române și beneficiază de independența necesară în sensul jurisprudenței Curții. În opinia Curții, acestea sunt garanții importante care trebuie luate în considerare la evaluarea factorilor care ar fi putut atenua efectele restrângerilor asupra exercitării drepturilor procedurale ale reclamantului. Cu toate acestea, având în vedere informațiile foarte limitate și generale de care dispuneau reclamanții, întinderea controlului exercitat de instanțele naționale cu privire la temeinicia expulzării solicitate ar fi trebuit să fie și mai aprofundată.

Curtea a reținut că parchetul a depus la dosarul cauzelor documente calificate drept „secrete”. Deși atât instanța de fond, cât și cea de recurs au susținut că și-au întemeiat deciziile pe documentele respective, acestea au furnizat răspunsuri foarte generale pentru a respinge afirmațiile reclamanților, potrivit cărora nu au acționat în detrimentul securității naționale. Cu alte cuvinte, niciun element din dosar nu a permis Curții să considere că instanțele naționale au efectuat efectiv o verificare a credibilității și a realității informațiilor furnizate de parchet.

În concluzie, Curtea a considerat, în ambele cauze, că restrângerile drepturilor reclamanților în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 7 nu au fost compensate în cadrul unei proceduri naționale astfel încât să se păstreze însăși substanța acestor drepturi.

Tender SA și alții împotriva României

(9.11.2021, cererea nr. 60432/15 și alte 3)

decizie de inadmisibilitate (art. 1 din Protocolul nr. 1; confiscare)

Reclamanții s-au plâns asupra confiscării bunurilor lor fără garanții procedurale suficiente din cauza mai multor decizii procedurale adoptate de Curtea de Apel București, decizii pe care aceștia le consideră ca fiind lipsite de imparțialitate.

Curtea a reținut că măsurile de confiscare luate în cauză privind bunurile reclamanților au reprezentat o ingerință prevăzută de lege, care a fost conformă cu interesul general al comunității, deoarece confiscarea banilor sau a bunurilor obținute prin activități ilegale sau plătite cu veniturile din asemenea activități este un mijloc necesar și eficient de combatere a faptelor prevăzute de legea penală. Nu a existat niciun element în desfășurarea procedurii care să sugereze fie că reclamanților li s-a refuzat o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, fie că soluțiile instanței naționale au avut caracter arbitrar. Măsurile de confiscare au fost aplicate de instanța națională pe baza probelor că bunurile în cauză fuseseră obținute prin intermediul infracțiunilor judecate, din cauza incapacității reclamanților de a dovedi contrariul, precum și a necesității de a acoperi prejudiciul cauzat prin aceste infracțiuni.

Fundația Szekler Monitor împotriva României

(9.11.2021, cererea nr. 11750/21)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; proces echitabil)

Curtea a reținut că asociația reclamantă nu a avut o pretenție întemeiată de încălcare a unui drept garantat prin Convenție, deoarece aceasta nu garantează dreptul ca terții să fie urmăriți penal sau condamnați, iar garanțiile prevăzute la art. 6 în materie penală protejează numai persoana acuzată.

Hurezeanu împotriva României

(9.11.2021, cererea nr. 29450/20)

decizie de inadmisibilitate (art. 8; dreptul la respectarea vieții private; detenție; intimitate)

Reclamantul a susținut, în esență, că a suferit o încălcare a dreptului său la respectarea vieții private ca urmare a dușurilor colective organizate în mod necorespunzător, fără respectarea unui nivel minim de intimitate.

Curtea nu a identificat niciun element în dosarul cauzei care să confirme că modul în care au fost organizate dușurile în cazul reclamantului ar fi adus atingere normelor interne sau internaționale care reglementează accesul deținuților la dușuri. În ceea ce privește inconvenientul unei perioade de așteptare mai lungi înainte de a avea acces la cabinetele de duș, Curtea a remarcat că acest aspect a putut avea un impact negativ asupra vieții private a reclamantului, dar fără a atinge nivelul de gravitate necesar cerut de art. 8 din Convenție.

Sincar împotriva României

(9.11.2021, cererea nr. 33705/16)

decizie de inadmisibilitate (art. 5; dreptul la libertate și siguranță; durata arestării preventive)

Invocând art. 5 § 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns Curții de durata arestării sale preventive și a afirmat că menținerea acesteia a fost nejustificată.

Curtea a reținut că instanțele interne au examinat justificarea prelungirii perioadei de arest preventiv la intervale regulate și au luat în considerare evoluția situației din speță. Acestea nu s-au întemeiat pe raționamentul stereotipic, iar o anumită repetare a textului motivării lor cu privire la diferitele prelungiri ale detenției era inevitabilă, având în vedere că au verificat la intervale scurte și regulate necesitatea menținerii măsurii.

În continuare, Curtea a constatat că instanțele au ținut cont de implicațiile pe care le-a avut durata arestării preventive pentru caracterul rezonabil al măsurii: procesul penal a fost rapid și nu au fost raportate perioade de inactivitate; ancheta s-a încheiat la mai puțin de 6 luni de la arestarea reclamantului, iar procedura în fața instanței de fond a durat puțin peste 15 luni.

Cărăușu și alții împotriva României

(9.11.2021, cererea nr. 9923/17 și alte 3)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; proces echitabil; luare de mită)

Reclamanții, agenți de poliție ai Brigăzii Rutiere condamnați pentru luare de mită în urma unei operațiuni sub acoperire, s-au plâns Curții de caracterul inechitabil al proceselor lor penale și au susținut că au fost victimele unei provocări polițienești.

S-a reținut de către Curte că toți reclamanții erau agenți de poliție în exercitarea atribuțiilor lor la momentul incidentelor în cauză și erau responsabili de verificarea respectării normelor rutiere de către participanții la trafic. În această calitate, aceștia puteau întocmi procese-verbale și puteau aplica sancțiuni contravenționale. Rezultă că se aflau într-o poziție de autoritate în raport cu participanții la trafic și că se puteau confrunța în mod normal cu comportamente care impun clemență. Acești factori dau naștere unor îndoieli serioase cu privire la argumentele reclamanților potrivit cărora au făcut obiectul unor provocări.

În orice caz, instanțele naționale au examinat argumentele reclamanților întemeiate pe provocarea polițienească și au efectuat o analiză detaliată, întemeiată pe împrejurările specifice fiecărei cauze, pentru a respinge argumentul provocării. Faptele au fost stabilite pe baza unui ansamblu de elemente de probă pe care părțile în cauză au putut să le discute în mod contradictoriu.

Iacob-Ridzi împotriva României

(9.11.2021, cererea nr. 41564/15)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; proces echitabil; interogatoriu martor)

Reclamanta, care era ministru al tineretului și sportului la momentul faptelor, a fost trimisă în judecată, printre altele, pentru abuz în serviciu contra intereselor publice și a fost condamnată la 5 ani de închisoare. Aceasta s-a plâns Curții susținând că procesul său penal nu a fost echitabil și a fost în imposibilitate de a interoga mai mulți martori ai parchetului.

Curtea a reținut, cu privire la primul martor, că Înalta Curte de Casație și Justiție i-a acordat reclamantei posibilitatea reală de a-l interoga numind un avocat din oficiu, avocații aleși ai reclamantei nefiind prezenți. În ceea ce îl privește pe al doilea martor, Curtea a observat că, deși acesta fusese audiat în cursul cercetării penale, reclamanta nu a putut să îl interogheze în niciun moment în procedura ulterioară. Cu toate acestea, având în vedere impactul limitat al declarației sale la condamnarea reclamantei și al numărului mare de alte elemente de probă prezentate de instanțele naționale, elementele compensatorii aplicate de ÎCCJ au părut suficiente, astfel încât, în ansamblul lor, procesul a fost echitabil.

Ignat împotriva României

(9.11.2021, cererea nr. 17325/16)

neîncălcarea art. 6 (proces echitabil; interogatoriu martor)

Cererea a avut ca obiect echitatea procesului penal împotriva reclamantului în măsura în care instanța de apel a anulat sentința de achitare pe baza aceluiași dovezi care au condus instanța de fond la un verdict favorabil și fără să audieze în mod direct martorii.

Curtea a constatat că problema pe care instanța de apel a fost chemată să o aprecieze era dacă elementele de probă care stăteau la baza apărării reclamantului erau susținute de celelalte elemente de probă de natură obiectivă, întrucât reprezentau înregistrări video și transcrieri telefonice care ofereau informații mai nuanțate cu privire la elementele relevante pentru cauză. Astfel, instanța de apel a adoptat o nouă poziție cu privire la faptele decisive pentru determinarea vinovății reclamantului în baza unor probe pe care a putut să le evalueze direct. Instanța de apel și-a exercitat în totalitate rolul esențial de apreciere a elementelor de probă prezentate în fața sa, modul de a face acest lucru fiind, în primul rând, o problemă de reglementare de către legislația și instanțele naționale. În plus, reclamantul nu a precizat, în cererea sa către Curte, ce alte elemente decisive pentru soluționarea cauzei ar fi trebuit să examineze instanța de apel.

Curtea a reținut și faptul că reclamantului i s-a acordat posibilitatea de a-și prezenta toate argumentele de apărare, precum și că dezacordul dintre instanța de fond și cea de apel a privit modul de apreciere a elementelor de probă, începând cu modul în care fiecare dintre acestea a apreciat imaginile video și transcrierile telefonice, în locul fiabilității și credibilității martorilor apărării ca atare.

N. împotriva României (nr. 2)

(16.11.2021, cererea nr. 38048/16)

încălcarea art. 8 (dreptul la respectarea vieții private; interzis judecătoresc; tutore)

Cererea a avut ca obiect procedura în care instanțele naționale, bazându-se în principal pe expertize medicale, l-au pus pe reclamant sub interdicție judecătorească și i-au numit un tutore, căruia i-au acordat autoritate deplină asupra sa. Reclamantul a susținut, de asemenea, că nu a fost consultat în procedura ulterioară de schimbare a tutorelui.

În ceea ce privește punerea sub interdicție, Curtea a considerat că drepturile reclamantului au fost restrânse de legislație mai mult decât era strict necesar și că această restrângere a avut repercusiuni extrem de grave asupra sa, acesta fiind într-o stare de dependență deplină de tutorii săi, căroră instanțele sesizate le-au transferat exercitarea drepturilor sale. Curtea a arătat însă că măsura de punere sub interdicție nu putea fi modificată, că Codul civil prevedea o capacitate juridică totală și o incapacitate juridică totală, dar nu prevedea o „capacitate parțială”, iar cadrul juridic în vigoare nu oferea

judecătorilor - sau, în speță, experților - nicio posibilitate de a evalua situația reclamantului în mod individual și procesul decizional nu permitea, așadar, luarea în considerare a nevoilor și a dorințelor reale ale reclamantului.⁸

În ceea ce privește schimbarea tutorelui, Curtea a observat că reclamantul, pus sub interdicție judecătorească, a fost împiedicat să stabilească cui ar trebui să încredințeze protejarea intereselor sale și exercitarea drepturilor sale. Având în vedere importanța rolului jucat de un tutore, această situație a constituit o ingerință suplimentară în exercitarea de către reclamant a dreptului său la respectarea vieții private.

Procedura în cauză nu conținea garanții adecvate în raport cu gravitatea ingerinței și cu importanța intereselor pe care le implica. Curtea a arătat că singurele părți la procedură au fost autoritățile de asistență socială și cei doi tatori, că reclamantul nu a putut să se prezinte personal, că a fost exclus din procedură pentru simplul motiv că se afla sub tutelă și fără a ține seama de starea sa reală sau de capacitatea sa de a înțelege importanța procedurii și de a-și exprima preferințele și că, deși se pare că, într-o anumită etapă, și-a dat consimțământul pentru schimbarea tutorelui, decizia instanței nu l-a luat în considerare. Decizia atacată nu a fost niciodată comunicată reclamantului și reglementările în vigoare la acel moment permiteau persoanelor puse sub interdicție judecătorească să introducă o acțiune în justiție numai pentru a ridica măsura privativă de libertate. Curtea nu a fost convinsă nici că reclamantul avea o posibilitate reală de a formula o cale de atac împotriva deciziei în litigiu.

Văcean împotriva României

(16.11.2021, cererea nr. 47695/14)

încălcarea art. 8 (dreptul la respectarea vieții private; dreptul la respectarea reputației)

Cererea a avut ca obiect neîndeplinirea de către autoritățile naționale a obligațiilor de protejare a dreptului la reputație al reclamantului. Acesta, numit în urma unui concurs în postul de director al Filarmonicii Arad, a făcut obiectul unor reportaje în mass-media după mediatizarea unei înregistrări video cu furtul dintr-o parcare, existând o asemănare fizică între autorul infracțiunii și reclamant. După ce judecătoria i-a dat câștig de cauză reclamantului, instanța de recurs - Tribunalul Arad - i-a respins definitiv acțiunea în despăgubiri, considerând că reportajele reprezentau anchete jurnalistice de interes public.

Curtea a reținut că tribunalul s-a limitat să considere că publicarea interviului în cauză făcea parte dintr-o anchetă jurnalistică de interes general, fără a clarifica aspectul dacă, în speță, libertatea presei putea justifica publicarea repetată a afirmațiilor calomnioase și ingerința pe care forma și conținutul articolelor în cauză ar fi putut să o aibă asupra dreptului reclamantului la protecția reputației sale. Tribunalul nu a examinat nici natura declarațiilor cuprinse în articolele în litigiu, nici aspectul dacă jurnaliștii trebuiau să justifice conținutul pe o bază factuală. Cu toate acestea, articolele menționate urmăreau să transmită publicului un mesaj neechivoc - și anume că reclamantul, viitorul director al unei instituții publice, făcea sau ar fi trebuit să facă obiectul unei anchete penale pentru furt. În aceste condiții, instanța ar fi trebuit să examineze dacă acestea se întemeiau pe o bază factuală obiectivă și suficientă. Tribunalul nu a analizat nici amploarea distribuției pe internet a articolelor în litigiu, accesibilitatea acestor articole sau impactul lor asupra situației reclamantului. În consecință, instanța de recurs nu a luat în considerare criteriile stabilite în jurisprudența Curții și nu a pus în balanță dreptul reclamantului la respectarea reputației sale și dreptul jurnaliștilor la libertatea de exprimare.

Nedelcu împotriva României

(16.11.2021, cererea nr. 39290/19)

încălcarea art. 2 (dreptul la viață; anchetă efectivă)

Invocând art. 2 din Convenție, reclamanta s-a plâns Curții susținând că statul nu și-a îndeplinit obligația pozitivă de a-i proteja dreptul la viață și că autoritățile interne nu au

⁸ Curtea a reținut cu satisfacție că, în Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020, Curtea Constituțională a declarat dispozițiile legale în cauză ca fiind neconstituționale și contrare obligațiilor internaționale ale statului de a proteja drepturile persoanelor cu dizabilități.

efectuat o anchetă efectivă cu privire la împrejurările accidentului pe care l-a suferit pe o scară rulantă într-o stație de metrou în București.

Curtea a constatat că nu a fost un accident întâmplător, iar cauza sa a reprezentat-o problema de siguranță a scării pentru care era răspunzătoare societatea M, care exploata rețeaua de metrou din București. Deși funcționarea scărilor rulante nu este în mod normal o activitate periculoasă, accidentele pot fi foarte grave sau fatale. Pentru a asigura siguranța acestora, autoritățile publice au adoptat Legea nr. 64/2008 care prevede măsuri specifice, inclusiv obligația operatorilor de a obține un certificat de conformitate care să garanteze utilizarea în condiții de siguranță a scărilor, de a asigura întreținerea acestor aparate și de a monitoriza funcționarea lor.⁹ Astfel, societatea avea obligația legală de a controla în mod regulat funcționarea scărilor pentru a garanta siguranța utilizatorilor. Prin urmare, ea nu poate fi exonerată de această obligație invocând furtul, în împrejurări care nu au fost niciodată elucidate, al unei părți din această scară. În consecință, Curtea a constatat neglijența societății, în special în ceea ce privește întreținerea scării.

Toma împotriva României¹⁰

(16.11.2021, cererea nr. 19146/18)

încălcarea art. 3; încălcarea art. 6 (rele tratamente; proces echitabil; anchetă efectivă)

Implicați într-o dispută, reclamantii au suferit vătămări și au fost sancționați pentru participare la o încăierare. În fața Curții, aceștia au susținut că au fost supuși la rele tratamente de către mai multe alte persoane particulare și că nu a fost efectuată nicio anchetă efectivă în acest sens. De asemenea, au denunțat inechitatea procedurii în urma căreia au fost sancționați cu amendă administrativă.

Cu privire la primul capăt de cerere, Curtea a constatat că reclamantii au formulat o plângere penală în care s-au constituit părți civile pentru a obține despăgubiri pentru violențele suferite. Cu toate acestea, nu a fost inițiată nicio anchetă, autoritățile nu au încercat să identifice persoanele care i-au vătămat pe reclamantii sau să stabilească circumstanțele exacte în care aceștia au fost vătămați. În plus, reclamantii nu au fost asociați în anchetă, întrucât parchetul a refuzat să-i lase să ia cunoștință despre înscrisurile aflate la dosar. Prin urmare, a fost încălcat art. 3 din Convenție.

Cu privire la cel de-al doilea capăt de cerere, Curtea a reținut că reclamantii au contestat în fața judecătorului de cameră preliminară temeinicia ordonanței parchetului prin care fuseseră condamnați la plata unei amenzi pentru participarea la o încăierare. Aceștia au pus la îndoială credibilitatea mai multor martori pe ale căror declarații se întemeiasă ordonanța parchetului. În plus, au susținut că ancheta fusese superficială și s-au plâns de refuzul parchetului de a le permite accesul la înscrisurile aflate la dosar. Judecătorul de cameră preliminară a respins plângerea reclamantilor fără a răspunde la niciunul dintre argumentele lor și fără a asculta măcar părțile în cauză. Procedând astfel, judecătorul respectiv, care s-a pronunțat în ultimă instanță cu privire la acuzația de participare la o încăierare și a confirmat sancțiunea aplicată reclamantilor, le-a limitat în mod semnificativ dreptul la apărare. În consecință, a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

Marin împotriva României

(16.11.2021, cererea nr. 31611/18)

încălcarea art. 2 (dreptul la viață; anchetă efectivă)

Invocând art. 2 din Convenție, reclamantul s-a plâns Curții asupra neîndeplinirii de către autoritățile interne a obligației de anchetare a împrejurărilor decesului fiului său.

Curtea a reținut că instanța națională a considerat că ancheta care a condus la clasarea dosarului a fost „extrem de superficială”. Deși instanța a indicat măsurile de anchetă necesare pentru a clarifica circumstanțele decesului fiului reclamantului, autoritățile de anchetă nu au respectat toate aceste instrucțiuni. Martorii nu au fost

⁹ Legea nr. 64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil a fost republicată în Monitorul Oficial nr. 399 din 8 iunie 2015.

¹⁰ Hotărârea integrală în limba română [aici](#).

audiați din nou și nu au fost confrunțați cu angajatorul fiului reclamantilor, deși au existat contradicții notabile între declarațiile lor și îndoieli cu privire la circumstanțele în care au fost audiați de poliție. De asemenea, în pofida prezenței în rândul anchetatorilor a unui expert criminalist și a descoperirii la locul înecării a mai multor obiecte, organele de anchetă nu au analizat și nici nu au păstrat îmbrăcămintea fiului reclamantului și instrumentele de pescuit pretins utilizate de acesta în ziua decesului. Or, utilizarea eventualelor indicii ar fi putut să acrediteze sau să infirme argumentul înecării accidentale contestat de reclamant.

Vagner împotriva României

(25.11.2021, cererea nr. 19944/17)
decizie de inadmisibilitate (art. 35)

Reclamantul a introdus plângerea în fața Curții la mai mult de 6 luni de la încetarea detenției sale. În lipsa unei căi de atac efective interne, plângerea referitoare la condițiile de detenție ar fi trebuit introdusă în termen de 6 luni de la ultima zi de detenție.

Mureșan și Amarie împotriva României

(25.11.2021, cererile nr. 4613/17 și 6316/17)

Ioniță și alții împotriva României

(9.12.2021, cererea nr. 57285/15 și alte 11)
decizii de inadmisibilitate (art. 3; condiții de detenție)

Curtea a constatat că reclamantii și-au pierdut calitatea de victimă deoarece au beneficiat de măsurile compensatorii oferite prin Legea nr. 169/2017 de modificare și completare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor.

Mironescu împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 17504/18)

încălcarea art. 3 din Protocolul nr. 1 (dreptul la alegeri libere; restrângerea dreptului de vot)

Reclamantul s-a plâns cu privire la faptul că nu a putut vota la alegerile parlamentare care au avut loc în timpul executării pedepsei într-un penitenciar situat în afara circumscripției electorale unde își avea domiciliul.

Curtea a reținut că, deși instanța care l-a declarat vinovat și l-a condamnat pe reclamant nu a limitat dreptul său de vot, acesta a fost privat de acest drept în măsura în care legislația internă nu-i permitea să voteze decât în circumscripția electorală unde își avea domiciliul. Curtea a admis că legiuitorului îi este imposibil să ia în considerare fiecare caz în parte. Cu toate acestea, a constatat cu îngrijorare că deținuților din statul pârât li se acordă sau li se refuză posibilitatea de a-și exercita dreptul de vot (în cazul în care acest drept nu a fost restrâns prin hotărârea judecătorească de condamnare) în mod complet aleatoriu, iar persoanele în cauză nu au niciun control asupra situației și exercitarea dreptului de vot depinde exclusiv de autorități. Faptul că statul pârât a găsit soluții pentru a permite cetățenilor săi cu reședința în străinătate și militarilor și polițiștilor aflați în misiune în străinătate să voteze într-o altă circumscripție electorală decât cea de domiciliu sau de reședință demonstrează că criteriul domiciliului nu este esențial în contextul sistemului electoral în vigoare. În consecință, Curtea a considerat că obligația statului de a garanta deținuților aflați în situația reclamantului posibilitatea de a-și exercita dreptul de vot nu pare insurmontabilă.

Țiriac împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 51107/16)

neîncălcarea art. 8 (dreptul la respectarea vieții private; libertatea de exprimare)

Cererea a avut ca obiect respingerea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei acțiuni în răspundere civilă delictuală introdusă de reclamant împotriva unui jurnalist și a unei societăți care deține un ziar național pentru publicarea unui articol pretins calomnios referitor la reclamant. Invocând art. 8 din Convenție, reclamantul s-a plâns de încălcarea dreptului său la onoare și reputație deoarece instanțele interne nu au reușit să-i

protejeze drepturile menționate anterior, au evaluat în mod greșit circumstanțele cauzei și nu a putut astfel să obțină despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit.

Curtea a reținut că reclamantul este un bine-cunoscut fost jucător profesionist de tenis, fost președinte al Comitetului Olimpic Român, actualul președinte al Federației Române de Tenis, renumit om de afaceri național și internațional, și este estimat a fi una dintre cele mai bogate persoane din România. Instanțele naționale au constatat că articolul de presă criticat privea un subiect de interes public întrucât intenționa să aducă în atenția publicului existența unor societăți care aveau datorii semnificative statului și care numărau printre acționarii lor unii dintre cei mai bogați oameni de afaceri români. În plus, au menționat că datoriile acestor societăți au făcut obiectul altor articole de presă cu mult timp înainte de publicarea articolului în cauză. Prin urmare, Curtea nu a văzut niciun motiv să se îndoiască că un articol de acest tip ar fi putut contribui la o dezbatere de interes general privind integritatea morală a activităților comerciale și a practicilor acestor oameni de afaceri și funcționarea sistemului de colectare a impozitelor publice.

Pe de altă parte, Curtea a reiterat faptul că magnații, care dețin și administrează unele dintre cele mai prestigioase întreprinderi dintr-un stat, sunt chiar prin poziția lor în societate persoane publice, chiar dacă nu încearcă să apară pe scena publică. Rezultă că, în pofida opiniei sale personale că nu era o figură publică, reclamantul făcea parte din grupul de persoane publice care nu pot revendica dreptul la respectarea vieții private în același mod ca persoane particulare necunoscute publicului.

Curtea nu a sesizat niciun efect concret pe care l-a adus articolul în litigiu asupra reputației și vieții private a reclamantului și nici asupra activităților sale economice. Chiar presupunând că publicarea articolului fără consultarea reclamantului l-ar fi putut afecta într-o oarecare măsură, Curtea a avut îndoieli serioase cu privire la faptul că aceste consecințe erau suficient de grave pentru a depăși interesul publicului de a primi informațiile cuprinse în articol. În consecință, Curtea a considerat că instanțele naționale au pus în balanță drepturile concurente în joc, în conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența Curții, și nu au existat motive întemeiate care să înlocuiască opinia sa cu cea a instanțelor naționale.

Vegh și alții împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 13064/18 și alte 13)

încălcarea art. 6; încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (proces echitabil; neexecutarea unei hotărâri judecătorești)

Cauza a avut ca obiect neexecutarea unei decizii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantilor în calitate de foste părți civile în cadrul unui proces penal împotriva Fondului Național de Investiții. Prin decizia din 4 iunie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat în favoarea reclamantilor, stabilind dreptul acestora de a primi despăgubiri de la bugetul de stat. Decizia a rămas neexecutată până în prezent în ceea ce privește un număr mare de creditori, inclusiv reclamantii din prezenta cauză.¹¹

Deși Curtea a recunoscut că statul român a depus eforturi concrete pentru a continua plățile către beneficiarii lor, în prezent - adică la mai mult de 12 ani de la data pronunțării deciziei neexecutate a I.C.C.J. prin care s-au recunoscut creanțele executorii ale reclamantilor - pare să nu existe nicio perspectivă previzibilă ca aceste creanțe să le fie acordate. În această privință, Curtea a reamintit faptul că complexitatea procedurii interne de executare silită sau a sistemului bugetului de stat nu poate scuti statul de obligația care îi revine în temeiul Convenției de a garanta oricărei persoane dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești obligatorii și executorii într-un termen rezonabil. De asemenea, o autoritate a statului nu are voie să invoce lipsa fondurilor ca scuză pentru neonorarea unei creanțe judiciare. Statelor contractante le revine sarcina de a-și organiza sistemele juridice în așa fel încât autoritățile competente să își poată îndeplini obligațiile în această privință.

Aceste considerente au fost suficiente pentru a permite Curții să concluzioneze că autoritățile nu au făcut eforturi suficiente și convingătoare pentru a putea justifica o atât

¹¹ Pentru detalii relevante ale acestui proces, a se vedea cauza *Albert și alții*.

de mare întârziere la executarea deciziei interne definitive și executorii pronunțate în favoarea reclamantilor.

Borgovan împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 23553/15)

încălcarea art. 6 (proces echitabil; primire în profesia de avocat)

Cererea a avut ca obiect acțiunea civilă împotriva deciziei Baroului Suceava prin care reclamantului nu i-a fost admisă primirea în profesia de avocat. Invocând articolul 6 § 1 din Convenție, acesta a criticat lipsa de echitate a procesului, precum și faptul că proceduri similare au generat jurisprudențe naționale divergente, încălcându-se astfel principiul securității juridice.

Curtea a reținut că reclamantul era consilier juridic și a solicitat primirea în profesia de avocat fără examen, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Hotărârea definitivă în cauză a Curții de Apel București nu a fost conformă cu jurisprudența anterioară a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care a pronunțat hotărâri contradictorii privind dreptul consilierilor juridici de a fi admiși în barou fără examen. Curtea a concluzionat că aceste fluctuații ale interpretării judiciare nu pot fi considerate o jurisprudență evolutivă, care este o trăsătură inerentă a oricărui sistem judiciar. În plus, în speță, deși sistemul juridic național este echipat cu un mecanism capabil să asigure coerența practicii instanțelor naționale prin intermediul unor căi de atac în interesul legii, această cale de atac nu a fost utilizată pentru a pune capăt acestei divergențe. Astfel, din cauza acestei lipse persistente de coerență a jurisprudenței interne, reclamantului i s-a refuzat admiterea în barou fără examen, în timp ce alte persoane aflate în situația sa au obținut acest drept prin intermediul hotărârilor judecătorești.

Harbuz și alții împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 73064/17 și alte 3)

decizie de inadmisibilitate (art. 8; dreptul la reputație; libertatea de exprimare)

Reclamanții, toți având funcții de conducere în Colegiul Medicilor Veterinari din România (CMVR), au criticat rezultatul acțiunii în răspundere civilă delictuală pe care au introdus-o împotriva unui săptămânal de investigații și a unui jurnalist de la acest ziar pentru publicarea unui articol pretins calomnios la adresa acestora.

Curtea a reținut că articolul în litigiu, care privea consecințele pe care utilizarea necorespunzătoare a antibioticelor de uz veterinar le avea asupra corpului uman, privea o chestiune de interes public referitoare la protecția sănătății publice. În ceea ce privește notorietatea persoanelor în cauză, Curtea a observat că reclamanții au fost tratați ca personalități publice, aceștia fiind expuși unui control mai strict al actelor și gesturilor lor de către jurnaliști; de asemenea, toți reclamanții dețineau posturi în conducerea unui organism profesional, iar primii 2 reclamanți erau și membri ai Parlamentului României. Articolul în litigiu nu dezvăluia detalii privind viața privată a reclamanților și nici nu conținea expresii jignitoare, ci enunța, în principal, opinii cu privire la modul în care reclamanții și-au exercitat atribuțiile în administrarea CMVR.

Duțescu și alții împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 155/14 și alte 2)

decizie de inadmisibilitate (art. 35; examinare de către o instanță internă)

Curtea a constatat că reclamanții nu au contestat în fața instanțelor naționale o pretinsă încălcare a dreptului lor la viață privată ca urmare a interceptării și a înregistrării convorbirilor lor telefonice. Argumentul celui de al treilea reclamant cu privire la obiectivul pe care trebuie să îl urmărească dreptul intern are un caracter prea general, iar persoana interesată nu a invocat o atingere concretă adusă dreptului său. Reclamanții au avut posibilitatea de a formula astfel de plângeri în cursul procesului penal împotriva lor sau prin intermediul unei proceduri judiciare distincte. Aceștia nu au demonstrat că astfel de căi de atac nu ar fi fost efective sau că le-ar fi fost imposibil din punct de vedere obiectiv să le exercite.

Savaniu împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 61709/13)

decizie de inadmisibilitate (art. 35; art. 2 din Protocolul nr. 4; libertatea de circulație)

Măsura interzicerii părăsirii țării a fost impusă de o instanță în cadrul unui proces a cărui echitate nu a fost contestată și după examinarea situației reclamantului și a necesităților procedurii penale. Instanțele au examinat observațiile reclamantului și au constatat cu convingere că menținerea restrângerii libertății de circulație a reclamantului era justificată, întrucât era încă necesară pentru desfășurarea anchetei și pentru a asigura prezența reclamantului în fața instanței; acestea au apreciat, de asemenea, durata generală a restrângerii și nu au constatat nicio greșală.

Comitetul de Organizare și Înființare a Partidului Comunist Român împotriva României

(30.11.2021, cererea nr. 20401/15)

decizie de inadmisibilitate (art. 11; libertatea de întrunire și de asociere)

Invocând art. 11 din Convenție, asociația reclamantă a reclamat refuzul instanțelor românești de a înregistra Partidul Comunist Român pe lista partidelor politice.

Curtea a constatat că instanțele naționale au dorit să împiedice ca o grupare politică care a abuzat grav de poziția sa pe o perioadă lungă de timp prin instaurarea unui regim totalitar să abuzeze în viitor de drepturile sale, evitând astfel atacuri la adresa securității statului sau a fundamentelor unei societăți democratice. În spatele acestui refuz s-a aflat dorința de a contracara un abuz deosebit de grav, deși doar potențial, care ar fi constat într-o încălcare a principiilor statului de drept și a fundamentelor democrației.

Daneș și alții împotriva României

(7.12.2021, cererea nr. 44332/16 și alte 2)

neîncălcarea art. 8 (dreptul la reputație; jurnalist)

Cererea a avut ca obiect respingerea acțiunii civile introduse de reclamant, membri în conducerea Colegiului Medicilor Veterinari din România, împotriva unui jurnalist și a unui ziar săptămânal local pentru protecția reputației acestora în urma publicării unui articol care conținea critici la adresa lor.

Curtea a reținut că scopul articolului a fost de a stabili pericolul pe care îl reprezintă introducerea pe piață și utilizarea medicamentelor veterinare eliberate fără prescripție medicală, precum și demersurile reclamantilor pentru anularea Ordinului nr. 41/2012¹² menit să consolideze eficacitatea standardelor relevante și implicarea directă a reclamantilor în comercializarea medicamentelor de uz veterinar. Curtea a considerat că în articolul respectiv au fost menționate aspecte de interes general legate de protecția sănătății publice și, potrivit obligațiilor pozitive ale autorităților din cadrul art. 8 din Convenție, publicul trebuia să aibă acces la informații care să-i permită să evalueze riscurile la care a fost expus.

Curtea a mai reținut că reclamantii erau personaje publice de o anumită notorietate și, prin urmare, nu puteau invoca protecția dreptului lor la viață privată în același mod ca o persoană privată necunoscută publicului. În ceea ce privește obiectul articolului, Curtea a arătat că acesta nu s-a concentrat asupra vieții private a reclamantilor, ci privea activitatea profesională a acestora în calitate de membri ai conducerii CMVR și de parteneri în societăți care își desfășoară activitatea în domeniul comercializării și al distribuției de medicamente de uz veterinar.

¹² Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 41/2012 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, condițiile de comercializare a produselor medicinale veterinare și a altor produse pentru animalele de companie, în magazinele pentru comercializarea animalelor de companie și/sau a hranei pentru acestea, condițiile de funcționare a mijloacelor de transport din domeniul farmaceutic veterinar, precum și autorizarea sanitar-veterinară a unităților, activităților și a mijloacelor de transport din domeniul farmaceutic veterinar, publicat în Monitorul Oficial nr. 295 din 4 mai 2012.

În speță, autorul articolului a acționat cu bună-credință invocând alte articole referitoare la același subiect și transformând informațiile astfel obținute în judecăți de valoare. Observațiile sale au fost confirmate de mărturia unui medic veterinar, care, la fel ca jurnalistul, a dorit să dea un semnal de alarmă cu privire la comercializarea liberă a medicamentelor de uz veterinar. Pe de altă parte, faptul că autorul articolului și-a moderat observațiile și a fost implicat într-o dezbatere deja în curs a fost un indiciu al bune-credințe a acestuia.

Barbălată împotriva României

(14.12.2021, cererea nr. 68187/17)

decizie de inadmisibilitate (art. 35)

Curtea nu poate repune în discuție interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție legislației naționale în prezenta cauză. Faptul că reclamanta nu a fost de acord cu interpretarea și motivarea instanței nu poate justifica constatarea unei proceduri arbitrare sau abuzive în concluziile la care a ajuns ICCJ. Prin urmare, Curtea a considerat că procedura în ansamblu a fost echitabilă.

Ejnid împotriva României

(14.12.2021, cererea nr. 43469/15)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; condamnare în lipsă)

În speță, reclamantul, cetățean sirian cu reședința în România, a fost condamnat în lipsă la pedeapsa cu închisoarea. După extrădarea sa din Suedia, acesta a cerut instanțelor române, invocând dispozițiile art. 466 C. proc. pen., redeschiderea procesului penal susținând că nu a avut cunoștință de desfășurarea procesului penal respectiv. În fața Curții acesta a invocat art. 6 din Convenție, susținând că instanțele române i-au refuzat posibilitatea de a se apăra într-un nou proces.

Curtea a considerat că faptele stabilite în cauză demonstrează în mod neechivoc că reclamantul avea cunoștință de inițierea unui proces penal împotriva sa și că nu a furnizat justificări valabile pentru a justifica absența sa, din moment ce niciun element din dosar nu permite să se concluzioneze că absența sa era independentă de voința sa. În plus, instanțele interne au examinat cu atenție motivele invocate de reclamant și au prezentat argumente rezonabile și nearbitrar pentru a statua că acesta nu a fost judecat în lipsă și pentru a respinge cererea sa de redeschidere a procesului penal.

Groza împotriva României

(21.12.2021, cererea nr. 12889/19)

încălcarea art. 6 (proces echitabil; ordonanță președințială)

Cauza a avut ca obiect acțiunea reclamantei în fața instanțelor interne pentru prejudiciul adus onoarei și reputației sale de către o altă persoană întrucât aceasta din urmă ar fi deschis pe Facebook un cont social media utilizând poza reclamantei și informații private ale acesteia și a postat mesaje în contul respectiv care au defăimat-o pe reclamantă în cercul său de prieteni și colegi de muncă și au afectat relațiile sale private și profesionale.

Curtea a reținut că atât instanța de fond, cât și cea de apel au refuzat pronunțarea unei ordonanțe președințiale pentru obligarea Facebook România și Facebook Irlanda să comunice informații pentru stabilirea identității persoanei care a creat contul. Instanțele au luat în considerare raportul expertului IT numit în cauză și au considerat că o asemenea ordonanță nu este necesară deoarece, în opinia expertului, din experiența sa anterioară, compania respectivă nu oferă răspuns la acest gen de solicitări. Având în vedere implicațiile decisive ale acestui aspect pentru cauză, Curtea a considerat, în special, că instanța de apel era obligată să dea un răspuns specific și explicit, indiferent care ar fi fost concluzia sa finală în această privință, și să clarifice motivele pentru care experiența unei singure persoane, deși expert numit de instanță, a determinat instanța de fond să renunțe la încercarea de a obține probe aparent decisive pentru soluționarea cauzei, având în vedere competențele specifice unei autorități judiciare. În lipsa unui astfel de răspuns, Curtea nu a putut verifica dacă instanța de fond a omis pur și simplu să examineze

solicitarea sau dacă a intenționat să o respingă și care erau motivele acestei decizii. În consecință, a existat o încălcare a art. 6 din Convenție.

Stamate împotriva României

(21.12.2021, cererea nr. 29684/18)

încălcarea art. 3 (rele tratamente; anchetă efectivă)

Invocând art. 3 din Convenție, reclamanții au susținut că poliția i-a supus unor rele tratamente și că autoritățile interne nu au efectuat o anchetă efectivă cu privire la incidentul survenit cu ocazia interpelării lor de către poliție. Aceștia au refuzat să prezinte actele de identitate și au fost conduși la secția de poliție.

Curtea a reținut că, în speță, autoritățile interne au stabilit că reținerea reclamanților a devenit necesară ca urmare a comportamentului lor agresiv. Cu toate acestea, nu au încercat în niciun moment să stabilească caracterul proporțional al utilizării forței, calificarea vătămarilor de către autoritățile interne drept „inerente” manevrelor de imobilizare nu poate fi asimilată unei examinări a gradului de forță utilizat împotriva reclamanților. Pe de altă parte, comportamentul reclamanților nu a constituit un pericol semnificativ pentru integritatea fizică a agenților de poliție, aceștia din urmă fiind mai numeroși și nesuferind nicio vătămare, iar reclamanții nu au fost cercetați pentru ultraj asupra forțelor de ordine. În consecință, nedemonstrarea de către autoritățile interne a caracterului proporțional al forței utilizate în raport cu comportamentul reclamanților a determinat Curtea să concluzioneze că a fost încălcat art. 3 sub aspect material.

Costin Leonard Fălcuță
Revizor jurist
Serviciul Coordonare Traduceri
Institutul European din România